

Ks. Krzysztof Kiełpiński

*Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie*

Parafia Miłosierdzia Bożego w Toruniu. Historia–teraźniejszość–przyszłość, pod red. Waldemara Rozynkowskiego, Zakład Usług Poligraficznych Druk-Tor, Toruń 2015, 141 s.

Wiele instytucji w Kościele posiada wspaniałą historię oraz tradycję. Pogłębienie o nich wiedzy daje możliwość szerszego spojrzenia na wspólnotę eklezyjalną. Bogactwo wiedzy, tradycji oraz różnorodnych zwyczajów pozwala nie tylko badaczom, ale przede wszystkim członkom Kościoła poznać prawdę o nim oraz ułatwić prawidłowe funkcjonowanie w rzeczywistości kościelnej. Sięgnięcie do przeszłości, włączenie aksjologii w teraźniejszość oraz teologiczne spojrzenie w przyszłość nie tylko otwiera ludzi na bogactwo życia kościelnego, ale pozwala członkom wspólnoty poznać naturę Kościoła. Wśród instytucji kościelnych należy wskazać na parafię, która poddana takiej metodzie staje się papierkiem lakmusowym żywotności oraz poznawalności natury wspólnoty założonej przez Chrystusa.

Dobłą okazją do refleksji nad instytucją parafii w życiu Kościoła stał się jubileusz parafii Miłosierdzia Bożego w Toruniu. 12 kwietnia 2015 r. parafia ta przeżywała 25-lecie swojego powstania. Z tego tytułu odbyło się sympozjum poświęcone przeszłości, teraźniejszości oraz przyszłości funkcjonowania i istnienia wspólnoty parafialnej. Owocem tego wydarzenia stała się recenzowana pozycja o zwięzłym tytule i skromnej objętości. Publikacja ma na celu przybliżyć instytucję parafialną oraz spojrzeć przez pryzmat czasu na rzeczywistość, która w niej się dokonuje. W niniejszej publikacji znajdziemy sześć artykułów naukowych odnoszących się do przeszłości, teraźniejszości i przyszłości wspólnoty parafialnej w Toruniu. W tym miejscu należy zauważyć, że powstanie tak wspaniałego opracowania nie byłoby możliwe bez twórczego udziału wielu osób; w sposób szczególny należy wyrazić wdzięczność ks. proboszczowi prałatowi Stanisławowi Majewskiemu, który zainspirował ludzi nauki do pochylenia się nad tak ważnym tematem. Swoistym znakiem czasu dla lokalnej społeczności powinien być fakt, że jubileusz parafii oraz sympozjum i recenzowana publikacja przygotowują wiernych, aby aktywnie wkroczyli w duchowe przeżywanie ogłoszonego przez Papieża Franciszka Roku Miłosierdzia rozpoczynającego się w grudniu 2015 r.

Publikacja rozpoczyna się od ciekawego wstępu, w którym odnajdziemy wiele cennych przemyśleń dotyczących życia parafialnego oraz zachęających do tego, aby poszczególne artykuły czytelnik śledził, korzystając z pomocy metodologicznej triady – przeszłości, teraźniejszości oraz przyszłości.

W pierwszym artykule pt. „Parafia Miłosierdzia Bożego w świetle rozwoju sieci parafialnej w Toruniu po II wojnie światowej” autorstwa Witolda Konopki i Waldemara Rozynkowskiego czytelnik poznaje historie poszczególnych ośrodków parafialnych, które działały w Toruniu w opisywanym okresie. Autorzy na wstępie artykułu ukazują genezę kształtowania się podziału administracyjnego Kościoła. Przedstawiają przełomowe wydarzenia w tym zakresie oraz umiejętnie łączą je z historią miasta Torunia. Celem tego artykułu jest wyjaśnienie przeobrażeń poszczególnych parafii, które powstawały w danym okresie historycznym, oraz wskazanie dwóch czynników, takich jak: poszerzenie granic miasta o nowe dzielnice oraz powstanie nowych osiedli, które mocno determinowały dynamiczny rozwój sieci parafialnych w mieście Toruń. Następnie dużo miejsca autorzy poświęcają ogólnej charakterystyce poszczególnych wspólnot parafialnych. Ujęcie tematu w ten sposób ułatwia czytelnikowi zrozumienie, jakiej ewolucji historycznej były poddane instytucje parafialne.

W drugim artykule pt. „Rola parafii w życiu Kościoła” autorstwa ks. Jana Perszona można zapoznać się z teologicznym modelem instytucji parafii. Autor dokonał zręcznego połączenia metody teologicznej i prawnej, aby ukazać rolę parafii w życiu Kościoła. Na wstępie dokonuje egzegezy fragmentów Pisma Świętego, która ma na celu wskazać wspólnotowy wymiar parafii, a następnie przedstawia etymologię greckiego słowa *paroikia*, od którego swoje źródło czerpie słowo „parafia”. Podkreśla, że celem wspólnoty parafialnej były trzy postawy wyrażone w słowach: „liturgia”, „słuchanie Słowa Bożego” oraz „świadeństwo życia”. W dalszej części artykułu autor ukazuje różne modele parafii, które uzależnione są od wydarzeń w Kościele. W ostatniej części artykułu ks. Perszon pokazuje recepcję Soboru Watykańskiego II w życiu parafialnym oraz model parafii wskazany w dokumentach soborowych. Prezentacja takiego wzorca w perspektywie historycznej, prawnej oraz aksjologicznej podkreśla bogactwo Kościoła i zachęca innych badaczy do wnikliwszego pochylenia się nad tym problemem.

Autorem kolejnego artykułu zatytułowanego „Uwarunkowania geograficzno-historyczne Torunia ze szczególnym uwzględnieniem jego północnej części” jest ks. Józef Dębiński. Jego studium poświęcone zostało omówieniu historii lokalnej wspólnoty skupionej wokół parafii Miłosierdzia Bożego. W obszernym artykule podkreśla genezę miasta Torunia oraz przeobrażenia, jakie się dokonywały w tym mieście. Czytelnik może odnaleźć niespotykane fakty związane z historią miasta. Dodatkowym walorem artykułu są unikatowe zdjęcia, dzięki którym czytelnik może sięgnąć do źródeł wiedzy historycznej. Warto polecić ten artykuł wszystkim,

którzy należą do wspólnoty parafii Miłosierdzia Bożego, aby mogli się przekonać, jak wiele przeobrażeń dokonało się w perspektywie 25 lat.

W artykule został poruszony również problem aksjologicznych postaw. Autor nie tylko sięga po źródła historii miasta, ale dodatkowo przedstawia historię i strukturę parafii z perspektywy upływającego czasu. Autor nie przemilcza trudnych spraw związanych z początkiem powstania parafii, odsłania czytelnikowi trudy budowy kościoła, tworzenia się parafii oraz pracy i zaangażowania duszpasterskiego kapłanów. Ostatnia część artykułu to refleksja nad przyszłością oraz nad elementami historii, które pomogą lepiej zrozumieć naturę wspólnoty parafialnej.

Kolejne dwa artykuły autorstwa Zbigniewa Girzyńskiego oraz s. Marii Faustyny Ciborowskiej otwierają czytelnikowi perspektywę przyszłości danej wspólnoty parafialnej. W artykule „Nowe ulice i zmiany nazw istniejących ulic w obrębie parafii Miłosierdzia Bożego w latach 1990–2015” Zbigniew Girzyński przybliżył nazwy ulic, które wyznaczają rejon parafii. Opisuje uchwały Rady Miasta Torunia dotyczące zmiany nazw ulic. Prześledzenie przeobrażeń w tym zakresie pozwala czytelnikowi dostrzec dynamikę rozwoju wspólnoty parafialnej na toruńskich Koniuchach. Sposób przedstawienia sylwetek poszczególnych osób, którym dedykowane są ulice dzielnic Koniuchy i Wrzosa, zachęca do zagłębienia się w ich życiorysy.

W tekście „Miłosierdzie Boże w historii parafii Miłosierdzia Bożego. Spojrzenie oczami wiary” s. Marii Faustyny Ciborowskiej poruszony został temat pomocy bliźniemu. Autorka definiuje istotę niesienia pomocy drugiemu człowiekowi w kategoriach Miłosierdzia Bożego. Jej wywód ma na celu przybliżyć środowisko, w którym człowiek potrzebujący ma doświadczyć życzliwości i opieki. Tę zaszczytną funkcję pełni parafia, a dokładniej wspólnota parafialna. Obszerna część artykułu poświęcona jest czynnej działalności wspólnoty parafialnej Miłosierdzia Bożego na rzecz potrzebujących. Autorka wskazuje i opisuje inicjatywy, które podjęto przy współpracy kapłanów i wiernych świeckich, oraz stawia czytelnikowi pytanie o jego miejsce we wspólnocie Kościoła.

Poprzez podjęcie zasadniczych kwestii dotyczących wspólnoty parafialnej Miłosierdzia Bożego recenzowana publikacja stanowi wartościowe studium w dziedzinie historii oraz teologii. Autorzy artykułów przedstawili tematy w sposób ciekawy i przystępny dla ogółu czytelników: zarówno samych kapłanów, jak i wiernych świeckich. Świadczy o tym chociażby konieczność dodruku wydanej książki.

Jedynym mankamentem może okazać się fakt, że w niniejszej pozycji książkowej brakuje artykułu prof. Andrzeja Zybertowicza, wygłoszonego podczas sympozjum. Z pewnością tekst ten podniósłby znacząco rangę tej publikacji.

Zachęcam wszystkich do zapoznania się z tą publikacją, a zwłaszcza członków parafii Miłosierdzia Bożego – aby lepiej mogli poznać historię miejsca, które współtworzą.

Ks. Jacek Szymański*

Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku

Kapłan włocławski, Rektor WSD we Włocławku, prof. UMK

Rewolucja genderowa, pod red. o. Zdzisława Klafki CSsR,
Wydawnictwo WSKSiM, Toruń 2014, 206 s.

Jesteśmy świadkami powstania wielu nowych prądów i zjawisk, propozycji nowych praw i praktyk w obszarach, które wydawały się klarowne i oczywiste. Takimi są przynależność płciowa, relacje między kobietami a mężczyznami, definicja rodziny, prawa rodzicielskie, udział kobiet i mężczyzn w życiu społecznym, zawodowym i politycznym. Nie bez zdziwienia odkrywamy żądania i aspiracje zredefiniowania wszystkiego, co stanowi podstawę ludzkiej egzystencji w jej konstytutywnych uwarunkowaniach. Człowiek współczesny zaczyna negować swoją naturę, podważać komplementarność mężczyzny i kobiety. Konsekwencją tego jest zakwestionowanie rodziny, a co za tym idzie – także potomstwa. Współczesna kultura kreśli perspektywę ucieleśnienia wolności indywidualnej i możliwości decydowania o sobie wbrew wszelkim ograniczeniom, nawet takim jak cechy dziedziczne, biologia człowieka czy od niepamiętnych czasów kształtowana świadomość, czym jest człowieczeństwo i czym jest ludzka natura.

Kościół od zawsze bronił Bożego zamysłu dotyczącego rodziny. Broniąc rodziny, broni jednocześnie człowieka i jego godności. Godność rodziny i człowieka wypływa ostatecznie z tego prawa, które zostało wpisane przez Stwórcę w serce każdego człowieka. Społeczeństwo powołane jest do obrony tych praw przed jakimkolwiek ich naruszeniem. Magisterium Kościoła wskazuje na kluczowe prawo rodziców dotyczące wychowania seksualnego, które winno dokonywać się zawsze pod ich troskliwym kierunkiem (por. „Karta Praw Rodziny”, art. 5c).

W świetle powyższego ze szczególną radością należy odnotować pojawienie się pracy zbiorowej pod redakcją o. dr. Zdzisława Klafki CSsR zatytułowanej „Rewolucja genderowa”. Jest ona owocem międzynarodowego sympozjum, które odbyło się 21 marca 2013 r. w Toruniu w murach Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej. Noty o autorach umieszczone na końcu publikacji wskazują, że mamy do czynienia ze specjalistami, fachowcami w swojej dziedzinie, którzy w sposób kompetentny omawiają poruszane zagadnienia.

* **Ks. Jacek Szymański** – doktor habilitowany teologii, prof. UMK, Rektor WSD we Włocławku, prof. UMK kapelan Jego Świątobliwości kanonik kapituły katedralnej.

Publikację rozpoczyna wprowadzenie o. dr. Zdzisława Kłafki CSsR nakreślające panoramę, na tle której dokonują się omawiane zagadnienia. Podkreśla bardzo mocno niezmiennie nauczanie Kościoła dotyczące ludzkiej seksualności oraz potrzebę edukacji, która uczy krytycznego myślenia i proponuje proces dojrzewania w kręgu wartości.

Już sam tytuł recenzowanej publikacji zachęca czytelnika do zapoznania się z przedłożoną treścią. Pierwszy artykuł autorstwa abp. Henryka Hosera nosi tytuł „Ideologia gender a prawda o człowieku”. Ksiądz arcybiskup przedstawia kontekst historyczny oraz narodziny ideologii gender. Podkreśla dwa zasadnicze aksjomaty tejże ideologii: marginalizację znaczenia płci biologicznej oraz likwidowanie różnic płciowych.

Ks. prof. Andrzej Maryniarczyk, kierownik Katedry Metafizyki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, mówi o konsekwencjach odrzucenia natury ludzkiej. Jego artykuł zatytułowany „Źródła i skutki odrzucenia natury ludzkiej” jest rzeczową analizą pojęcia natury ludzkiej. Ksiądz profesor, wskazując na źródła negacji ludzkiej natury, przedstawia również propozycje, jak nie ulec współczesnym tendencjom, które rugują pojęcie natury ze świadomości ludzkiej i z kultury.

O protestanckich korzeniach ideologii gender pisze ks. prof. Tadeusz Guz w swoim artykule pod takim samym tytułem. Autor z dużym znanostwem odwołuje się do myśli Marcina Lutra, która potem została przyswojona i zinterpretowana przez neomarksistowską ideologię gender.

Ks. prof. Paweł Bortkiewicz, kierownik Zakładu Katolickiej Nauki Społecznej Wydziału Teologicznego UAM w Poznaniu, w artykule pt. „Gender – ideologia w masce nauki” odsłania standardy rzetelności naukowej gender. Wskazuje na destrukcyjny i unicestwiający charakter tejże ideologii, zaczynającej od destrukcji instytucji małżeństwa, a prowadzącej do destrukcji tożsamości osobowej.

„Wychowanie do równości czy wychowanie do dojrzałości? Ideologia gender a wychowanie chrześcijańskie” to tytuł kolejnego artykułu, którego autorką jest Monika Kacprzak, doktor nauk teologicznych. Odwołując się do konkretnych przykładów, Monika Kacprzak stwierdza, że programy genderowe zamiast wychowywać dzieci i młodzież do dojrzałości i integralnego rozwoju wielokrotnie zajmują się walką z chrześcijańskim systemem wartości.

Ewa Jackowska, profesor Szczecińskiej Szkoły Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie i specjalista psychologii klinicznej, jest autorką artykułu zatytułowanego „Gender w szkole, czyli o europejskich standardach edukacji seksualnej”. Wskazuje ona na rozdzźwięk między założeniami programowymi aktualnie realizowanego przedmiotu nauczania, jakim jest wychowanie w rodzinie, a treściami zawartymi w „Standardach edukacji seksualnej w Europie” opracowanymi przez Regionalne Biuro Światowej Organizacji Zdrowia ds. Edukacji Zdrowotnej w Kolonii w 2010 r.

„Medialny portret gender” to kolejny artykuł pióra Agaty Ławniczak, dziennikarki radiowo-telewizyjnej i publicystki. Autorka w sposób kompetentny pokazuje, jak odróżnić hipotezę naukową od demagogii, a naukę od fantazji. Przywołując konkretne przykłady, Agata Ławniczak demaskuje medialną manipulację, jaka towarzyszy ukazywaniu pomysłów genderowych.

Profesor Jacek Bartyzel, kierownik Katedry Hermeneutyki Polityki na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK oraz wykładowca WSKSiM w Toruniu, jest autorem artykułu zatytułowanego „Rewolucja kulturalna Nowej Lewicy”. W zaprezentowanym tekście znajdujemy szeroką panoramę historyczną omawianego zagadnienia oraz rzeczową ocenę zjawisk tworzących nowolewicową rewolucję kulturalną.

Profesor Piotr Jaroszyński, kierownik Katedry Filozofii Kultury KUL oraz profesor WSKSiM, w swoim artykule zatytułowanym „Większość katolicka za?” przeprowadza analizę językową słowa „gender”, ukazując jego złożoność i skomplikowaną historię. Autor podkreśla potrzebę klasycznego wykształcenia, które pozwoliłoby lepiej zrozumieć etymologię tego neologizmu, który pojawił się w języku polskim. A to z kolei – twierdzi autor – mogłoby pomóc zrozumieć lepiej samą ideologię gender i konsekwencje wynikające z jej propagowania.

Katarzyna Cegielska, dziennikarka i wykładowca w WSKSiM w Toruniu, w swoim artykule pt. „Finansowanie homolobby w Polsce” obnaża strategię public relations wobec ruchów LGBTQ. Przytacza przykłady konkretnych organizacji i fundacji popierających i finansujących zachowania homoseksualne. Autorka podkreśla podatność ludzi na manipulacje, co w konsekwencji sprawia, że większość z nich nie potrafi odróżnić dobra od zła.

Praca zawiera bogatą dokumentację bibliograficzną. Autorzy zamieścili w spisie literatury zarówno pozycje polskie, jak i obce, które wykorzystali w pracy. Dostarczyli tym samym cenną bazę danych dla przyszłych badaczy kolejnych zagadnień dotyczących ideologii gender. Recenzowana pozycja jest publikacją znaczącą, ważną i ciekawą, zachęcającą do dalszej refleksji i dyskusji, pobudzającą do studiów z zakresu medycyny, antropologii czy filozofii. Uświadamia ona czytelnikowi potrzeby oraz zagrożenia, które często są skutkiem ideologizacji oczywistych faktów. Swoją bogatą i aktualną treścią dotyka niezwykle ważnych zagadnień związanych z płcią i pokazuje, że w dyskusji dotyczącej tożsamości płci należy poważnie i nieustannie brać pod uwagę komplementarną wizję człowieka.

Styl recenzowanej publikacji pokazuje merytoryczne przygotowanie autorów. Książka wnosi wiele nowego w zrozumienie omawianej problematyki i jest dziełem wartościowym. Powinna być udostępniona instytucjom prowadzącym badania z zakresu ludzkiej płciowości. Byłoby dobrze, gdyby też trafiła do rąk wszystkich osób, którym wychowanie seksualne leży na sercu.